

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hivatalosban átvéve:
Egy évre 18 h.
Három évre 48 h.
Két évre 36 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Egy évre 20 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel a
szombatok és a hivatalos ünnepnapok.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 2.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XIII. évfolyam 117. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1917 május 22.

Az olaszok egy talpalatnyi területet sem tudtak szerezni.

Keleti és délkeleti harcok. Budapest, május 21. (Hivatalos.)
Nincs ujság.

Olasz harcok. Budapest, május 21. (Hivatalos.) Az ellenség az Isonzónál tegnap folytatta támadásait, melyeknek főszülya Vodice és Salcano közti állásaink ellen irányult. A támadók minden erőfeszítése hiábavaló volt. Egy talpalatnyi területet sem tudtak szerezni.

Az ellenség délelőtt kétszer vezette rohamra tömegeit a Monte-Santo ellen. Első támadásuk megsemmisítő tüzünkben összeomlott, mielőtt kifejlődhetett volna.

A második támadás alkalmával olasz osztagok a monte-santoi kolostor közelében utat törtek pergőtűz által szétlőtt árkaikba. Derék csapataink, köztük marburgi népfelkelők, az ellenséget ellentámadásban szuronyaikkal üzték vissza.

Az olaszok este tüzéségi előkészítés nélkül széles arcvonalon hatalmas támadást intéztek ellenünk. Vodice-nél sikerült a rohamoszlopoknak súlyos veszteségeik árán a magas hegygerincet megmászni, azonban a régi jóhírnevű 41. gyalogezred ekkor rávetette magát a túlnyomó erejű ellenségre és azt elkeseredett kézitűzésben futásra kényszerítette.

A Monte Santo ellen harcban olasz hadosztályokat már ágyutüzünk árkaiba üzte vissza. A tegnapi harcokban több mint kétszáz foglyot ejtettünk és négy géppuskát zsákmányoltunk. Karszt csapataink hadiiskolásának rendkívül sokfélesége lehetetlenné teszi, hogy már ma név és állomáshely szerint kiemeljünk minden egyes csapatköteléket, amelyeknek a nap sikerében kiváló részük volt.

Repülőink légi harcban öt olasz repülőgépet lőttek le.

A vezérkar főnöke.

A munkás-katona tanács a kormánynak bizalmat szavazott.

Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A pétervári távirati ügynökség hivatalosan jelenti, hogy a munkás-katona tanács plenáris ülésén az új kormánynak csaknem egyhangulag bizalmat szavazott.

A kadettpárt Milyukov politikája mellett.

Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Högából jelentik: A kadettpárt bizalmasa egy felhívásban kijelentette, hogy Milyukov lemondása ellenére is csak azt a politikát helyesli és hajlandó támogatni, mely a szövetségesekkel való együttműködést vallja céljának.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bájosnyok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köpönyök és Jouponokban. Keztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötének ágy és téheneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelőgésőbb csetmők és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

Egyes szám ára 12 fillér.

ajánlat a leggondosabb utánjárás dacára egyáltalán nem érkezett be, egyenesen kénytelen volt a püspökség a német gazdákkal tárgyalásokat kezdeni a előnyös és reális ajánlatukat elfogadni.

Nyilván a viszonyok nem ismeréséből fakad a Pesti Napló cikkének az a tendenciája, mellyel a bajor gazdák szerződését, mint a németég térfoglalásának veszélyét hangulatkezelés céljából mumusként állítja a kövélemény elé. Először is az érdekeltség, melyben magyarok is vannak, magyar cégek Budapestén a magyar törvények szerint bejegyezett. Ezenfelül a szerződésben kikötött, hogy a haszonbérlet csak magyar tisztet alkalmashat és csak magyar tanyai lakókat teríthat fenn. A bajorok maguk kijelentették, hogy ők fognak legjobban érdekelni, minél több jó (és pedig kitűnően tisztelt) magyar tisztjük lesz, hiszen másként itt nem is tudnak gazdálkodni. Olyan befektetéseket eszközölnek, (aj épületek, halastavak, szőlővesztés, iparvasutak) a melyek a birtokok értékét rendkívül emelik a 25 év múlva a nemzeti vagyonértékben is érezhető lesz a többit, a mely e megjavított talaju és a német tőkével kitűnően felszerelt ingatlanokban jelentkezni fog.

Harmadik és leghangzatosabb támadási eszköze a Pesti Naplónak az a minden alapot nélkülöző üres ráfogás, mintha a püspökség nem gondoskodnék a kiegazdáról. Ha a Pesti Napló a kiegazdák ügyéről igazat akar írni, akkor példaképpen állítsa oda a váradi püspökséget, hogyan kell minden nagybirtokosnak, de minden nagy vagyonnak általában a kis emberekről gondoskodni. Gróf Saschényi püspök már eddig is 14,000 kat. holdat juttatott kiegazdáknak az Altraieta Bask révén. Ennek dacára nem feledkezett meg a kiegazdáról a bajorokkal kötött haszonbéri szerződésben sem. Bár az eddigi kiegazdabérlők egy része a püspökségi bérlétekről a föld kihasználása után még szerződésük lejártá előtt eltávozott, a püspök kötelezte a bajorokat, hogy a birtokok egytizedrészét, tehát az eddigi 14000 hold paraszti bérlésen felül még további 2200 holdat kiegazdáknak adjanak alhaszonbérletbe, a bérlétektől számított egy éven belül. Igenis történt tehát gondoskodás a kiegazdáról De még tovább is ment a püspök. A szerződésben kikötötte, hogy jogosítva van egy éven belül a béli birtokot, 3600 holdat eladni. Megvan itt is a mód és alkalom arra, hogy valamely hatóság vagy pénzügyintézet egyenesen parcellázási célokból ezt a jelentékeny birtokot előnyösen megszeresse.

Egyetlen egy pontban van igazsá a Pesti Naplónak: hogy a nagy vagyon nagy kötelezettségekkel jár. Elfelejtette azonban a Pesti Napló, hogy ezt a szép elvet talán jobb lenne másokkal szemben hangosítani, akik erre a kioktatásra rászorultak. Erefelé senki sem kér a Pesti Napló jó tanácsaiból. Ma mindenkinek kötelessége arról gondoskodni, hogy a magyar földnek minden darabkája meg legyen művelve. Abból a haszonbérbeadott 22000 holdból eddig csak 3000 hold megművelése volt biztosítva, — lévén ez házi kezelési birtok. — A többire nem akadt a sok kínálgatás dacára sem más jó haszonbérlet, mint a bajor gazdák. Kérdés tehát a püspök azoknak, akik hajlandók dol-

gosni és termelni. Egyenesen a kőszérdek parancsa volt, hogy a szorgalmas, modern bajor gazdák tisztességes ajánlatát elfogadják. Üres, ráfogásokkal teli cikkekből, akármilyen frázisokkal vannak is telepökelve, egy falattal sem lesz több kenyér Bihar megyében. Ha más nem akadt: termeljenek nekünk kenyeret a bajorok, azok pedig, akiknek módjukban lett volna a birtokokat kivenni, de nem reflektáltak rájuk minden bíztatás dacára sem: azok ne takarózzanak most a magyar gazdák érdekeinek jelzavával. A magyar nép eddig is kapott, ezentul is fog kapni a püspökségi birtokokból bérlést, a magyar gazdaközönség pedig örömmel üdvözlö a német tőkét és német szorgalmat, melytől csak tanulni lehet és amely valóságossá fogja váltani a most boldogtól boldogtalantól annyit emlegetett, de egyelőre csak tendenciósus ferdtéssekkel teli cikke gyártásában megnyitvaülő többtermelést.

Az Anyák-köre.

A Kath. Nővédő egyesület által fenntartott Anyák köre vasárnap délután tartotta összejövetelét.

Már három órákor nagy felvonulás volt a Teleky utcán, jöttek a mamák egész családjukkal. Amíg egy anya 4-6-8 gyermekkel vonulhat be az Anyák körébe, addig nem kell féltetni az országot. Szép pufók, tiszta gyermekek, a kiken nem látszik meg a hirdököszt.

S milyen gondos anyák, a kik a harcospát egészségben megőrzött gyermekükkel akarják fogadni. Látszik is az arcukon, mintha mondanák: „Az enyémet tessék megőrsni, ilyen szép gyermek nincs több!”

Mosolygó, nyájas hölgyek fogadták az anyákat, melegén érdeklődve a kicsike felől.

A kicsikéket elsősorban a gyermekmérlegre viszik, hol három szakavatott hölgy végzi a lemerést a jegyzet fel a lemerést súlyt, hogy megállapíthassák mennyit gyarapodott a kis védenc.

A nagyobb gyermekeket összesgyűjtik egy elzárt udvaron és itt a valencia leánykör szociális érzékére nevelt leányai vídám játékokat rendeznek a gyermekkerességgel.

Oly sok anya jött el, hogy az eddig használt helyiség szűknek bizonyult, át kellett őket költözködni a Kath. Legényegylet nagyszobájába, amely egészen megtelt az anyákkal a karanténos gyermekükkel.

Mikor elhelyezkedtek, megkezdődött az előadás.

Gálly Sándor hittanár az Anyák-köre rendező vezetője beszélt a gyermek lelkéről, melyet az anya példája, élése alakít ki. Kívánta, hogy a gyermekek egykor elmondhassák Kettler püspökkel: „Volt egy egyszerű, de jó édes anyám, kinek mindent köszönhetek.”

Után dr. Konrád Jenő igazgatófőorvos tartott temperamentumos és igen tanulságos előadást, a tisztaságról a gyermek rendszerezés okos táplálásáról. Sok derűltséggel fűszerezte nagy értékű oktató beszédét, nagyon is etalálva a hangot, mely hallgatói figyelmét lekötötte. Beszéd után az igazgató főorvos bevonult az irodába s egyenkint fogadta az anyákat, osztva nekik tanácsokat és tápszereket ajánlva, melyeket az egyesület szakképzett gondozónőivel elküld az illetők lakására és betanítja az anyát annak elkészítésére és használatára.

A Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya, a minden jó ügyben ismert és áldott Pallayné Jobbkéz, aki csak akkor boldog, ha adhat és jó; tehát, megajándékozott minden egyes anyát egy jó nagy csomag föltnak való vássonal s hozzávaló cernával.

Az oszonna lekváros kenyér volt, amit a

gyermekek különösen nagyon szerettek. Az oszonát esuttal Spett Gyula kanonok adományozta.

Szép közönség volt jelen. Elaméry Ferencné, Pallay Lajosné, Gruavald Henrikné, öz. dr. Márkus Lászlóné, Györgyné Peres Jolán, Keszöcsy Mariska, Olasz Ilka, Olasz Ákosné, Pirovich Józsefné, Muresán Valérné Kotsó Jenőné, Kukta Endréné, Csizány Ferencné.

A megállított offenzíva

A németek sikeres ellentámadásai. A keleti fronton a helyzet változatlan.

Berlin, május 21. A nagyfőhadiszaki közlönyek:

Ryugyái harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadserege. Az angolok tegnapi támadásait az Arras-Cambrya-i országot mindkét oldalán 12 kilométernyi arcvonal szélességben intették. Ahol ellenséges rohamcsapatoknak a Scarpe és a Seneba partok között sikerült árkakba előtörniük, ott azokat megsemmisítő támadásunkkal halomra löttük. A Croisellestől keletre vonalukba benyomult ellenséget erőteljes ellentámadásunkkal visszavertük.

A délután, este és éjjel Fontaine és Bullecourt között többszörösen ismételt támadásokat ugyancsak a sors érte. Egy teljesen szétlőtt árok kivételével, amelyet természetesen átengedünk az ellenségnek, megtartottuk állásunkat.

A német trónörökös hadserege. Mig Laffauxnál a franciák támadásai eredménytelenek maradtak, addig poroszországi gránátosoknak Brayenél valamint bajor csapatoknak Cernaynál és a Harthebis majornál sikerült állásaikat megjavítaniok és terület nyereségüket az ellenség visszafoglalási kísérleteivel szemben megtartaniok.

A Champagneban tegnap ismét keményen harcoltak. A napok óta fokozott tűzérési harc reggeltől kezdve a legnagyobb hevességre emelkedett. A franciák délután a Prucay, a St. Hilarie le grand országtól északra busódó magaslati állások ellen erős támadásokat intettek. Az elkeseredett küzdelemben, amely a sötétségbe is behatolt, sikerült az ellenségnek a Cornillette hegyen Nauraytól délre és a Keilbergen, Koronvillerstől délyugatra lábát megvetnie. Mi a magaslatok északi lejtőit tartjuk.

A többi hegyes birtokáért ide-oda hullámzott a harc. A franciák kezdetben elért előnyait gyors ellentámadással ismét elragadtuk. A régi állások itt birtokunkban vannak. Az ellenségnek este megismételt támadásait visszafoglalt vonalainkban visszavertük. Az ellenség véres veszteséggel tegnap ismét jelelőkenyek voltak.

Ellenfeleink tegnap 14 repülőgépet vesz-tettek.

Keleti harctér.

A helyzet nem változott.

A macedóniai fronton

a harci tevékenység helyenként élénkebb tűzérési tűzre szorított.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Dr Cziffra Kálmán főispán

a Tüdővész ellen védekező
egyesület társelnöke.

Közgyűlés és választmányi ülés.

A nagyváradai Tüdővész ellen védekező egyesület tegnap délelőtt a városházán tartotta közgyűlését, amelyen betöltötték a Hlatky Endre főispán halálával megüresedett társelnöki székét. A közgyűlés elé terjesztett jelentésből örömmel értesültünk, hogy az egyesület volt illusztris elnöke: Fetser Antal győri megyéspüspök jótékony bőkezűségét a távolból is érezteti az egyesülettel a 5000 koronát adományozott a szanatorium céljaira.

A közgyűlésen dr Karácsonyi János c. püspök elnököt s jelen voltak: Pally Lajosné, dr Molnár Imréné, dr Személy Kálmáné, Schütz Albertné, dr Gerő Sándorné, Gerő Duci, — dr Vučkics Gyula, Rimler Károly, dr Molnár Imre, dr Medvigy Gábor, Pally Lajos, dr Thury Kálmán, Korn Lajos, Serecs Barna, Domokos László, Vámosy Mihály, Kiss Dávid, dr Mayer László Schenker Ferenc, dr Gerő Sándor igazgató főorvos.

Dr Karácsonyi János elnök üdvözlő a megjelenteket. Mi is úgy vagyunk — ugyanod — mint télen a fa; mióta a szanatoriumot átadtuk a hős katonáknak, kőműves munkálkodást nem fejtünk ki, de erőnket és törekvésünket főn kell tartani a béke napjaira.

Dr Gerő Sándor igazgató főorvos ez után felolvasta az elnökség hangulatos jelentését, amelyben fejtegeti az egyesület elé tűzött költés feladatát az egészséges ember megvédése a tüdővérsztől, továbbá a már megbetegedett emberek megmentése, ami a szanatorium megvalósításával érhető el.

Elszemeréssel szól az elnökség Nagyvárad társadalmának, hogy az egyesület mellé állott a erkölcsi és anyagi áldozatkészséggel támogatta. Ennek köszönhető, hogy a szanatorium díszes épülete, amelyhez hasonló csak három van az országban, már felépítve a modernül felszerelve áll.

Mikor már remélték, hogy megnyitják, kitört a világégés. Az egyesület hazafias feladatának ismerie, hogy az új szanatoriumot felajánlja a katonaságnak, hogy akik életüket, egészségüket tették kockára, enyhülést, gyógyulást találjanak benne. Így ha szűkebb is látszólag a szanatorium működése, valójában mégis betölti nemes hivatását.

A három év után sejtjük, sőt látni véljük, hogy Isten segítségével megjön a győzelmes béke s az egyesület hatványozott erővel hozzákezdhet nemes feladatának teljesítéséhez.

Kellemes kötelességünknek tartjuk e helyen a tek. közgyűlésnek bejelenteni, hogy a szegénysorsú tüdőbetegek gyógyítása érdekében nagyrabecsült elnökünk, dr Karácsonyi János püspök ur ó méltóságával néhány hónap előtt a belügyminisztériumban jártunk azon kérelemmel, hogy 25000 K évi állami segélyünket emeljék fel, mely összeg segélyével gyógyintézetünkben állandóan 25 szegénysorsú tüdőbeteg gyógykezelése teljesen ingyen biztosítva legyen. Örömmel jelentjük, hogy kérésünkre a legbiztosabb választ nyertük.

Ma most rövid jelentésem befejező részénél engedje meg a tek. közgyűlés, hogy hívó és segítő szavainkat Nagyvárad nemes szívi társadalmához intézzük.

Segítsen, támogasson továbbra is Nagyvárad kiváló társadalmára nemes munkánkban, kijelölt programunkban, hogy pótolva legyen hű és nagy munkatársunk — az a

szellemi óriás, az a nemes szívi samaritanus, akit kiváló képességei miatt az Isteni Gondviselés a győri püspökség magas székébe juttatott, aki bölcs tanácsával, fejedelmi adományával ma is Marosvásáron szanatoriumunknak s akinek segédlete és támogatása nélkül soha sem tudtuk volna megvalósítani gyógyintézetünket.

Kérésrel fordulunk végre városunk nagytehetségű, az orvosi és hygienikus intézmények iránt kiváló érzékkel bíró főispánjához, dr Cziffra Kálmán ur Ó méltóságához, hogy álljon mellénk, a küzdők sorába vezérként, támogassa intézményünket az eddig is legjobb indulattal viselkedő magas belügyi kormány vezetője előtt, hogy ezen második nagy világháboruban is, mint győzők vezessék győzelemre Nagyváradot és Bihar-megyét a második nagy ellenséggel — a tüdővérszt — szemben.

A jelentést tudomásul vették. Dr Karácsonyi János elnök örömmel jelentette, hogy az egyesület volt elnöke Fetser Antal püspök bár messze távozott tőlünk, de szeretettel az egyesület iránt a távolból is megmutatta, amikor az év elején 5000 K-t adományozott.

Indítványára az egyesület átiratban mond köszönetet a püspöknek nemes szívi adományáért.

Ezután elnök indítványára dr Cziffra Kálmán főispánt az egyesület társelnökének megválasztották.

A múlt évi szárazságmérásokat és az ez évi költségvetést elfogadták. Az egyület vagyona 14000 korona.

A közgyűlés után a választmány tartott ülést, amelyen dr Molnár Imre indítványára elhatározták, hogy az egyesület ezuttal is résztvevő a hadikölcsön jegyzésben és pedig 5000 koronát jegyez.

A hadikölcsönjegyzések Nagyváradon.

Az agitáció első napjának sikere.

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében megalakult bizottságok határozatából folyólag az agitációs értekezleteket vasárnap kezdte meg a Lloyd-kávéházban igen élénk érdeklődés mellett a nagypiaci körzeti bizottság.

Az értekezleten sokan jelentek meg. Az értekezletet általános figyelem mellett Juricskay Barna pénzügyi tanácsos nyitotta meg, lelkes szavakban méltatva a hadikölcsönjegyzés sikerének fontosságát és rámutatott, hogy mily fontos az anyagi erőik imponálás nagyságának kifejtése a háború sikeres befejezése érdekében. Arra kérte a megjelenteket, hogy mindannyian legyenek lelkes apostolai a propagandának és mind azok, akik nem jegyeztek, jelentsek be jegyzéseiket a városházán a hadikölcsönjegyzés központi irodájában, ehonnan az eszközölt jegyzések az illetők kívánsága szerint lesznek a takarékpénztárhoz juttatva.

A nagy éljenzéssel és lelkesedéssel fogadták megnyitót után dr Friedlender Ernő, a Kereskedelmi és Forgalmi Bank igazgatója emelkedett szólására és a hadikölcsönjegyzés fontosságát méltatta, nemcsak mint hazafias kötelességet, hanem mint előnyös tőkebefektetést és könnyen érthető számszavakkal bizonyította a hadikölcsönjegyzés pénzügyi előnyeit. Dr Friedlender Ernő után Schvaritz Soma a körzeti bizottság tagjait és a jelenlévőket minél sikeresebb propagálására kérte föl.

A megállapodás szerinti értekezlet ezrel véget ért volna, azonban váratlan fordulat történt, amennyiben az egybegyűltek a jegyzéseket mindjárt kívánták eszközölni és alig egy negyedóra alatt 41-on jelentettek be jegyzésüket és a hirtelen előkerített aláírási leve-

ket mindjárt ki is állították és a árták. A rövid idő alatt bejelentett jegyzések összege több mint 140000 koronát tett ki és a lelkesedés orvondatos folyamánának tudható be, miszerint az eszközölt jegyzések kétharmada 1000 koronán aluli jegyzés volt, még pedig nagyobb részt olyanok részéről, akik eddig még hadikölcsönt nem jegyeztek.

A körzeti bizottságok a nyilvános helyeken tartandó értekezlet és előadásokat a teljes siker érdekében folytatni fogják és minden jel szerint biztosra vehető, hogy nagyvárad város polgársága imponáló módon fogja tanujelét adni ismételt hazafias lelkesedésének, kötelességtudásának és áldozatkészségének.

A tegnapi nap folyamán a Bémer téri és Szent László téri kávéházakban megjelentek a figyelmeztető lapok és nem eredmény nélkül, amennyiben ennek hatása alatt már a tegnapi folyamán többrendbeli hadikölcsönjegyzés bejelentése történt.

Értekezlet a Sashan.

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében felkérem a Szent László téri, Kosuth Lajos, Zöldfa- és Kapuzinus utcai körzeti bizottságok elnökeit és igen tisztelt tagjait, valamint a központi iroda tagjait, hogy a Fekete Sas kávéházban folyó hé 22 én kedden délután 2 órakor tartandó értekezleten teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Juricskay Barna,
pénz- és adóügyi tanácsos

Kérelem a körzeti bizottságokhoz.

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében megalakult bizottság által megválasztott körzeti bizottságok elnökei az uton kéretnek föl, hogy a körzeti bizottságok összehívása és működésének mielőbbi megkezdése iránt, tekintettel az idő rövidségére, minél előbb saját hatáskörében intézkedni szíveskedjenek.

Amennyiben akadályokba nem ütköznek célra a legalkalmasabb és legmegfelelőbb volna a központi iroda helyisége (Városháza földszint 28. számú szoba), ahol az összes szükséges adatok a körzeti bizottság rendelkezésére állanak.

Az intéző-bizottság.

A központi iroda.

A hatodik hadikölcsön propagálására megalakult intéző bizottság a központi irodában (városháza földszint 28. sz.) minden nap du. 4—7 óráig hivatalos órát tart a jegyzések felvétele és a szükséges teendők elvégzése végett. Az iroda vezetésevel május hó 22, Juricskay Barnabás, Sebastyén igazgató, május 23 Biró Márk, dr Blejer Endre, május 24 Hajdu Hugó, Bodnár János, május 25 Boros Jenő, Várady István, május 26 dr Perczel Adolf, Mikussay József, május 29 dr Olasz Béla, Róder Ferenc, május 30 dr Sás Elemér, dr Kotzó Jenő, május 31 dr Géher Lambert, Biró Márk, június 1 Balogh Károly, Hajdu Hugó, június 2 dr Lánca József, Boros Jenő, június 3 Elisse Sándor, dr Perczel Adolf, június 4 dr Olasz Béla, Róder Ferenc, június 5 dr Géher Lambert, Bodnár János, június 6 Balogh Károly, dr Blejer Endre, június 7 Varsdy István, Mikussay József, június 8 dr Sás Elemér, dr Lánca József, június 9 Elisse Sándor, Hajdu Hugó, június 10 Sebastyén igazgató, Biró Márk, június 11 Bodnár János, dr Olasz Béla, június 12 Juricskay Barnabás, dr Kotzó Jenő urakat kérjük fel azzal, hogy a hazafias cél érdekében a központi iroda teendőit ellátni szíveskedjenek.

Az intézőbizottság.

Jegyezzük hadikölcsönt a Népszövetségi Hitelszövetkezettől. — Jegyzéseket tagoktól és a szövetkezeten kívüli állóktól is elfogadják Hivatalos órák naponta d. e. 10—12 ig és d. u. 3—5 ig.

Templomszentelés és bérmálás Kárászteleken.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök vasárnap szentelte fel Kárásztelek új templomát. Ez a hitközség az egyházmegye legrégebbi plebániája, mely egyedül maradt meg a reformáció viharában. Plebániája már virágzó volt az 1833-ik évben. Szilágymegyének csak három ilyen szilágymagyar községe van, a másik két község lakosai reformátusok, Kárásztelek lakosai mind katolikusok.

Kárásztelek tipikus szilágymegyei község: fémekben épült, régi temploma, mely még 1779-ben épült, oszlamán áldozata lett. Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök 1913-ban elrendelte tehát az új templom felépítését. A régi templom lebontása 1913. február 6-án kezdődött és még az évben, december 18-án tették le a templom alapkövét, melyet Csaponyi Ignác, most váradikanonok áldott meg.

A kedvezőtlen időjárás miatt lassan haladt az építkezés és a toronyra a keresztet 1914. december 1-én tették fel. A kereszt megáldását is Csaponyi Ignác, akkor került eszperes végezte. Az építkezést 1915. júliusban fejezték be és az év november 8-án áldotta meg az új templomot Somossy Viktor, kárászteleki eszperes-plebános. Azóta tartják az új templomban az istentiszteleteket.

Az új, hatalmas méretű, díszes templomot Bardon Ferenc, a püspökségi uradalom kiváló építészének igen sikerült tervai szerint Kladek János szabadkai építész építette.

A templomnak 3 oltára van, főoltár, mint az ősi templom főoltára is volt, a kereszt felmagasztalására ajánva, az egyik melléoltára Jézus Szíve, a másik román stílusú melléoltár, a lourdesi Szent Mária tiszteletére. Az új templom nagyon szép, lélekemelő hatást gyakorol a berendezése is nagyon izlész.

Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök vasárnap reggel érkezett a községbe, hol díszes diadalkapuvál fogadták. A megyéspüspök a templomszentelést nagy segédlettel végazta. A szertartásnál közreműködtek: Brém Lőrinc prépostkanonok, Schriffert Béla püspöki szertartó, Somossy Viktor, Görgényi Jenő, Pezsek Ferenc, Sumichraest László, Percsy Márton, Rákossy Ferenc plebánosok, Kóhalmi Mihály szilágysomlyai főgimnáziumi tanár, Mordavszky József segédlelkész.

A templomszentelésre a környék községeiből is sokan jöttek el, processzióval jöttek el számosan a taenádi, az ilosvai és a krasznai hívek közül.

A felszentelés után a püspök szentmisét mondott, Schriffert Béla pedig nagyhatású szentbeszédet mondott, majd gróf Széchényi püspök a bérmálás szentségét osztotta ki. Az utolsó bérmálás 1906-ban volt a községben; most 411 hívő járult a bérmálás szentségéhez.

Az egyházi szertartások után a plebánián ünnepi ebéd volt, melyen részt vett gróf Széchényi Miklós püspök az összes segédkezőkkel és ott volt Péchy főispán, Felekán Oktáv vármegyei főjegyző, Nagy Gyula és

Mike István somlyai és Al. öndör Béla krasznai szolgabírák.

A megyéspüspök tegnap délelőtt érkezett meg székhelyére kisérőivel.

A Patzkó-zeneiskola hangversenye.

Vasárnap délután rendezte a Patzkó-zeneiskola évszázó koncertjét szépszáru és előkelő közönség jelenlétében a Katb. Kör Szent László termében.

A változatos műsort Balogh Emma nyitotta meg, aki a művészetéről és hadijótókozságról tartott egy kis formás és telezett prólogot. Utána Mozart „Menuett”-jét játszotta négykés a Thuri Paula és Dutka Mária. Clementi „Sebező”-ja igen szép érvényesült Pásztor Klárka előadásában. A következő számban Nagy Kató mutatta be szépen fejlődő tehetségét Parlow „Románca”-ban.

Ezután Patzkó Sarolta okl. énektanárnő énekelte két klasszikus dalt, bizonyosságot téve művészi sokoldalúságáról és abszolút biztos énektudásáról.

Czeglédy Irénke egy rövid Borkiewicz opusban mutatta be szép képességét. Most következett a koncert egyik legszebb pontja Mendelsohn „A mesző”-c. női kara, melyet az énektanárnő magasabb osztályának növendékei énekeltek. A mű pompás kidolgozott előadása tökéletes sikert és zajos taposkat biztosított a bájos leánysereneknek.

Ezután egy tenorsólistát hallottunk Stokker Józseftől, a ki biztos tudással énekelte Tschaikowsky egy kisebb művét.

Rendkívül lényegre behatólag hangon énekelte el utána Wittenberger Erzsike Hildach „Erzsikém” és Tosi híres Bácsról láját.

Nagyon találtak a következő énekszám is, melyet hegedű és zongorakísérettel Isaák Margit adott elő.

Nagy hatással volt Brackett dustijének, melyet Rimanóczy Rózsika és Stokker József adtak elő. A gyönyörű kettőst megújrázták. Emlékeztet a zongorához Marton Lily, a kinek értékes tehetségét, férfias bilentését, biztos előadóképességét egy tetszéssel fogadták. Lheviének egy Humoreskjét Petróczy Alica adta elő.

Ismét énekszám következett Mayr Margit csodálatos mezzoopránjával Massani és Gordigiani egy-egy műdalát adta elő és szépen vett fajúmagjával nagy sikert aratott.

Most következett Patzkó Sarolta művészi zongorajátéka. Beethoven klasszikus és rendkívül mély értelmű, azután Szendy Árpád rapszodikus és igen nehéz, értékes műveit negyszerű technikával és pompás fraizozással adta elő, úgy hogy a végén lelkesen tapsolták és újráztatták. A következő számban Grünsberger Erzsike művészi éneke színtelen egy hiányzó pontja volt a műsornak. Befejezésül Stachó Margit Forgács Hujalka, Halász Kata, Rimanóczy Rózsika előadták 2 zongorán 8 kézre Dvorzak Saláv táncait. A szépen összevágó, pontos játék nagyon tetszett.

Amidőn a hangversenynek sikeréről ezenel beszámolunk, csak egy megjegyzésünk van, mely azonban az összes zeneiskoláinknak szól. Arra kérjük őket, éltsék módját a magyar szerzők nagyobb érvényesülésének minden alkalommal. Sajátos magyar zenénk, mely megihletett egy Brahmet, egy Berliost, egy Lisztet, kell, hogy fejlődjön nemzeti irányban.

A hangverseny szép összeget hozott a 4 es honvédek árváinak is, valamint a magyar Vörös Kereszteknek is.

* **Alulirt,** még javakorbali, nő, vasuti nyugalmazott átitst, óhajtana valamely plebánián egyházi állást sznyerni. Bekéscsabá, Hunyadi tér 10. szám. Bayer Kálmán.

A javíthatatlan Nadányi.

Lopés büntetteért két és félelvi fegyház.

Ember Géza táblabíró előtt egy szeméves, kissé összeesett, fekete haja ember áll.

— Hogy hívják?

— Nadányi Albert, felsli alig hallhatóan.

— Beszéljen hangosabban, az a baj, hogy soze értjük meg egymást.

Kiderül, hogy 1859-ben született, református, Debrecenből jött Nagyváradra, jegyzői irnok. Büntették már először. 1900-ban lopásért 7 hónapra, 1901-ben lopásért 2 évi fegyházra, 1903-ban 7 havi börtönrre, Pécsért, 1904-ben 1 évi börtönrre, 1908-ban 1 évi börtönrre és 1914-ben 1 évi s 10 havi börtönrre, később összebüntetésül 2 évi fegyházra, amelyet 1916. ápril 2-án töltött ki.

Vádolja az ügyészség képviselőjében Farkas István királyi ügyész 3 rendű lopással. Ellopott egy retikült, benne volt 10 korona, egy másik retikült szűstórával, aranygyűrűvel s Weiszmann Bélnétől egy börtönlátást, ebben volt egy aranyóra aranyláncsal, aranygyűrű, női karórá, arany medáljon. Csalással és sikkasztással is vádolja: a sarkadkereszturi jegyzőnek segédje volt a járőrtársokból befolyt 36 koronát zsobrovágta, ezután felvette 116 korona havi fizetését s elszökött. Erért állott a törvényszék előtt (tagjai: Tátray Kálmán és Peres Ferenc bírák; jegyző: Romváry Tibor dr.).

Nadányi Albert: Bismar mindent. A járőrtársokra előadja, hogy felvette a fizetését s bejött Nagyváradra vásárolni. Itt értesült egy ismerősétől, hogy a jegyző megtudta, kicsoda ő s hogy büntetett az előlélet. Nem volt erkölcsi bátorsága visszamenni. Így maradt nála a fizetése s a járőrtársokból 36 korona, de ezt főnöke az ő jövedelmének a kiegészítésére adta, különben is ő vásárolta a járőrtársokat s ezt még nem fizette ki a jegyző. Az elszámolást megküldtem neki a fegyházból. Idevélő vagyok, mondta, azért voltam Nagyváradon. Kértem sok biharmegyei jegyzőt, hogy alkalmazzanak, de megtudták, hogy büntetett vagyok s nem kellett. Ez elkezerített. Nem volt mit ennem, kifáradtam a vasúthoz s ott loptam.

Az egyik retikült a Schlauch téren találtam. Muszáj volt lopni, senki sem segített rajtam, rotomsim sem. Bismarék mindent, önként mutattam meg, hol vannak a lopott holmik. Meg fogok javulni.

Elnök: Javíthatatlan maga, mindig tördelmesen szánya bánja bűnét s ime, most is itt van.

Sarkadi István Sarkadkeresztur jegyzője, tesu: Nálam volt Nadányi, tudtam, hogy büntetett előléletű, de nekem munkákékre volt szükségem. Jól viselta magát, de megbotránkoztam, hogy elszökött.

Elnök: Ő meg azért szökött el, mert attól tartott, hogy elcsapja. Panaszkodott, hogy azért kell otthagyni állását, mert büntetett.

Tanu: A járőrtársok jövedelmem s menyem volt, nem vagyok megkérőztve. Több kerül az utánjárás, mint a kár. Minden segédjegyző hozzányul a pénzhez, erre el van készölve az ember.

Vádlott: Kérem a jegyző urat, hogy maradjék penzemet küldje el.

Tanu: Ugy tudom, a csendőröknek is tartozik.

Vádlott: Nem tartozom.

Tanu: Akkor elküldöm.

Weiszmann Bénié tanu: Kinéstem a váróterem ablakán, s észlatt elvette a retikált a vádlott. Az uramhoz mentem, aki katoná, azért vittem el minden ékszeremet.

Vádlott: Beismeri az összes lopásokat. A nőktől könnyű lopni, mielőg elbámészkodnak, akárhol vannak. Nagyrészk könyven meglopható.

Elnök: Itt van egy névtelen levél, amelyre megindult a vizsgálat.

„Nadányi szokatlannal urasan él, bizonyosan büncselekményt követett el“.

Ezenkívül megállapítja, hogy közbíva talnok volt Nadányi.

Az ügyész fentartja a vádat.

Weiszberger Lipót dr védő: Legfeljebb jogtalan önszegélyről lehet szó. Abnormális, gyenge szervezetű, gyenge idegzetű gyenge akaraterejű ember a vádlott, beteges minden becsületes szándék dacára sem tud jó útra térni s ahova ment, ott nem tudott megmaradni. Megtűntek, hogy büntetett s elbocsátották. Eayhe itélet: kér.

A bíróság lopás büntetette, sikkasztás, jogtalan elcsajátítás vátsége miatt két és felévi fegyházra ítélte Nadányit, ezenkívül 3 évi hivatalvesztésre, politikai jogainak felfüggesztésére. Kimondta a bíróság, hogy a járulépnézek a jegyző jövedelmét s így nem közpénzek.

Az ítélet jogerős.

HIREK

Művész est!

Rendkívül érdekes, nagy művész estély lesz szombaton, a hó 26 dikén a Kátholikus Kőr Szent László termében.

Salgó Jenő színész rokkant katoná, aki Sabánál vesztette fellábat és hivatását, igen érdekes művész estélyt rendez.

A Szegligeti színház tagjai, Erdélyi igazgatóval az élükön működnek közre az erkölcsi és anyagi siker érdekében, hogy rokkant kollégájukat támogassák. Szíveségből fellépnek: Kovács Mártha, Vigh Manci, Habár Lola, Polgár Mariska, Kassits Ester, Bihari Ákos és Békefi László. A zongorával Kovács Kálmán kernagy. Kassits Ester egy drámai kis egyfelvonásosban együtt játézik rokkant kollégájával, Salgóval, aki Szász Mányhértnek erre az alkalomra írt aktuális kis drámájában bucsúzik a színpadtól.

Azonkívül Salgó Jenő felolvassa saját élményeit is „16 hónapig szerb fogságban.“

Ezen rendkívül érdekes művész estély jegyeit előre árusítja a Hegedűs hírlap-iroda 2 korona, 1 korona és 60 fillérért. Kezdeté este pont 8 órakor lesz. Reméljük és hisszük, hogy Nagyvárad intelligens publikuma ezen a szép és érdekes, humánus estélyen nagy számmal vesz részt.

* **Az elesett hősök nevei az Aldozatkézség szobrán.** A nagyváradi Aldozatkézség szoborbizottság erősen készült a június 18 iki szoborfelavatási ünnepélyre. A meghívók jórészt már előkészítették a széküldésre. Most felhívást küldött szét egy Nagyvárad, mint Bihar megye összes egyesületeihez, intézetséhez, társulataihoz, amelyben rámutatnak azon hasafias kötelességre, hogy az összes egyesületeknek ki kell vonni a résztket a munkából és az aldozatkézségből, hogy ne maradjon egyetlen nagyváradi és biharmegyei elesett hősszegény özvegye és árvája felesegítés nélkül. Nincs a városnak és Bihar megyének olyan egyesülete, intézménye, amelynek tagjai között ne volna aldozata a világháborúnak. — Kötelessége tehát minden egyesületnek, hogy elesett tagjai nevét megörökítsék az Aldozatkézség szobrán. Készítsen minden egyesület érelemez a szoborra, amelyre hősi halált halt tagjainak nevét bevésessék. Múltó megörökítésé less ez is a hasáfert elcsitiek nevének.

* **Arany-émlékünnepélyek.** A nagyváradi prem. főgimnázium ifjusága vasárnap délelőt Arany-émlékünnepélyvel áldozott halhatatlan költők emlékének. Az ifjusági énekkar a Hunuzszal kezdte meg az ünnepélyt. Szmetka L. Odón megnyitójában Arany János föllépésének fontosságával foglalkozott. Almásy Béla szavlatával, Ottó-mósy Juliska zongorajátékával élénkítette a műsort. Kende János prem. tanár ünnepi beszédet mondott, melyben a nagy költő műveiről s annak hatásáról tartott igen érdekes behatóbb előadást. Schönberger Emmy Arany János daliból énekelt el néhányat nagy sikerrel. Schönfeld Miklós hegedűjátéka és Fuszár Ákos szavlatára nagy sikert arattak. Nagy Imre önképzőkörli tükör önképzőkörli évráró beszéde után Szmetka L. Odón álosztotta a jutalmakat azon tanulók közt, kik szorgalmukkal jól sikerült dolgozataikkal erre méltók voltak. Az ünnepély a Szózat előekklésével ért véget. — Az iparos tanoncotthon Arany-émlékünnepélyen Mikussay József polg. isk. tanár tartott hatásoz emlékbeszédet.

* **A Vörös-Kereszt díszjelvényével kitüntettek.** Fráter Barnabás alispán tegnap hivatalos átiratban közölte Rimler Károly polgármesterrel, hogy a háboruban megsbesült és megbetegedett katonák gondozása és ápolása és a Vörös-Kereszt Egyesület működésének elősegítése körüli kifejtett tevékenységért Nagyváradról a Vörös-Kereszt díszjelvényével kiket tüntetett ki a monarchia Vörös-Kereszt együletének védnöke, Ferenc Saluator főherceg. Egyben megküldi a díszjelvényeket. A polgármester megbizta dr. Cserosnyés Béla tb. tanácsnokot, hogy a kitüntettekhez juttassa el a díszjelvényeket. A kitüntetést a következők kapták:

Dr. Gattmann Jenő orvos, dr. Nagy Ignác kórház orvos, dr. Waldmann Béla kórházi orvos, Fekete Flóra Gizella, Orveszti Ilona, Kende Anna Patricia és Szabó Verona betegápoló irgalmas nővérek, Petry Gyuláné, Kövér Ilona, özv. Balgovszky Józsefné, Polgár Mariska, Buryas Lajosné, Andrányi Gusztávné, Hoványi Erzsébet, Granwald Henrikus, Kotsó János, Földi Józsefné, Wiener Jenőné urnók és Sántory Endre kózkórházi gondnok.

* **A Solymosi képszalon Nagyváradon.** Solymosi Márton műkereskedő s hó végén nagyobbasszásu képkiallítást rendez Nagyváradon, amelyre már most felhívjuk a közörség figyelmét.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Dámle Hubert 101. gy. e. béli őrnagyot és lovag Fackh Leó 7. huszárszeregbeli őrnagyot alezredeké léptette elő. Mancogli Ferenc 101. gy. e. béli százados őrnaggyá lépett elő.

* **Darvassy Lajos huszárkapitány.** A hadsereg rendeleti közlönye egy bátor fiatal nagyváradi huszártiszt előmeneteléről ad hírt. Darvassy Lajos nagyváradi nyug. katonügyi tanácsos fiát, Lajost a király a 13 huszárszeregben századossá nevezte ki. Darvassy százados a háboru kezdeté óta a harcóléren teljesit szolgálatot s vitészségéért két Sigum Laudisszal, a bajor és német vakeressittel, a III. osztályu katonai érdemkeressittel lett kitüntetve.

* **Felemelik a hadisegélyt.** A hadisegélyek rendezése ügyében az előmunkálatokat befejezték, s a képviselőház legközelebbi ülésén, a költségvetési vita letárgyalása után a parlament elő terjesztik. A hadisegély felemelése az összes kategóriákban 50 százalékos kulcs szerint fog megőrtetni s itt Nagyváradon egy hadbavonult felelőt itthonmaradottja 92 fillér helyett 1 korona 38 fillér napi segélyt kap, a kiskoru pedig napi 69 fillért. A pénzügyminisiter értesítette a nagyváradi hadisegélyző hivatalt, hogy az összes számitásokat ezen az alapon ejtse meg, mert július elsejétől kezdődőleg már a felemelt hadisegélyket kell kiutalni a hadbavonultak hozzártartozóinak.

* **Előléptetések a honvédségnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király főhadnagyokká léptette elő dr. Hoffmann Mihály, Martay Mihály, dr. Bige Géza és Örszág József 4. honvéd gyalogszerebbsli hadnagykat. Hadnagykokká léptek elő: Puskás Imre, Tóth Mátys, Francs Rudolf, Pongrácz Lajos, Nagy Ákos, Knezerich József, Mekis János, Navrátil Ferenc, Bálius József, Rosenfeld Sándor, Linter Barabás, Tamás Leontio, Kiss Jenő és Pribelsky Pál 4. h. gy. e. béli zászlósok.

* **Cser Sándor hadnagy temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe vasárnap délután a haza védelmében a volhiniai harcóléren hősi halált halt Cser Sándor m. kir. honvéd hadnagy temetése a cs. és kir. katonai kórház belottas házából. Az élte virágjában, oly fiatalon elhunyt 20 éves, bajtársai által nagyrabecsült és mindenki által szeretett hős koporsójára számos koszorút helyeselt a szülői, testvéri, rokoni szeretet. A temetésen megjelent a helyi tisztikar, élén Mihályovics alezredekkel; ott voltak továbbá a gyászbabornit család tagjai, a jó barátok és tisztelők nagy számmal. A temetésen Sulyok István, espares mélyen megható gyászbeszéddel, bucsuzattta el a korán elhunyt hős ifjút, a legjobb testvört, az igaz rokoni és bajtársat. A gyászbeszéd és ének elhangozása után feltették a koporsót a négyes fogatu fegyédsz halottas kocsiira, elől a szebbnél-szebb koszorúk és szalagokkal borított díszes virágkocsival, a katonai kondukt a nagyszámu tisztikarral és a sok résztvevő nagy községgel megindult az imponáns gyászmélet a Ralikovszky-temetőbe, ahol a sírnál Czeglédy Emánuel ref. lelkész bucsuzattta el az elhunytat, amelynek végeztével díszlövészek között leeresztették a sirba a hős ifju hült tetemét. — A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézet rendezte nagy pontossággal.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Nagy Géza 37. gy. e. beli főhadnagyot az ujlagos legfelső dícsérő elismeréssel tüntette ki. Legfelső dícsérő elismerésben részesült Fenyves Károly 37. gy. e. beli tart. hadnagy, koronás ezüst éremmel a vívásági érem szelvényén lett kitüntetve Csulényi Pál 101. gy. e. beli tart. főhadnagy.

* **Mától kezdve nincs petrolium.** A kereskedelemügyi magyar kir. miniszterium 34244—1917 VI. sz. rendelete folytán a közvetítő kereskedelem birtokában meglévő és hozzájövő petrolium készletek sár alá vétettek, miért is figyelmeztetem a petrolium árusítással foglalkozó összes kereskedőket, hogy a 22147—1917 számú rendelet alapján a finomító által beszállított petroliumot csak a hatóság által kiállított engedéllyel bírónak szolgáltatathatják ki. A forgalomban levő petroliumjegyek május, június, július és augusztus havi szelvényei érvénytelenek és azokra senkinek petrolium ki nem adható. Aki a hirdetményben foglaltakat be nem tartja, kibégást követel és a 4207—1915 M. E. sz. rendelet értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik. Nagyvárad, 1917 május hó 21-én. Lukács Odor, polgármesterhelyettes.

* **A városi konyhák heti étlapja.** Tudtom a város közönségével, hogy a Szarvoszky utcai Három Róza épületben levő városi konyha heti étlapja a következő: **Kedd:** burgonyaleves, sókafőzelék, sertéscsicska, lekváros kifli; **szombat:** savanyuleves, krumpli, sertés, ökrölt, turós csusza; **csütörtök:** libbencalevés, spenót, virsli, pikóta tézsa; **péntek:** bablevés, tengeri káposzta, lekváros rákos tészta; **szombat:** hadigulyásleves, pergelt káposzta, sertéscsicska, lepényospogácsa. A Körös-utcai Böttö féle főziskolában levő városi konyha heti étlapja a következő: **kedd:** köleskáposzta, burgonyafőzelék, virsli feltét; **szombat:** bablevés, turós káposzta; **csütörtök:** reszelt tésztaleves, spenót főzelék bécsiszelet feltéttel; **péntek:** burgonyaleves, mákos káposzta; **szombat:** libbencalevés, burgonyafőzelék, vágott hus feltéttel. Nagyvárad, 1917 május hó 19-én. Lukács Odor polgármesterhelyettes.

* **Halálozások.** Cserniczky Ede nyug. esendőrezredes Budapesten 75 éves korában meghalt. Temetése vasárnap volt a Budapesti Kerepesi temető halottak házából nagy katonai pompával. Az elhunytban Lőrinczy György és Lőrinczy Rózsó vármegyei tisztviselő nagybátyjukat gyászolják. **Palley József,** a 4. honvéd gyalogezred egy éves önkéntese, 18 éves korában elhunyt. Temetése ma, kedden, május 22-én délután 2 órakor lesz a katonai járványkórházban.

* **Panama és Golf.** A Times írja, hogy a természetellenes rossz időjárásnak a Panama csatorna az oka, mert a csatorna megnyitása folytán a Golfáramlat iránya megváltozott. Következésképpen ennek aztán az, hogy Anglia felett hidegebb levegőréteg keletkezett, a kontinens felett pedig légviharok dőlnek a szárazságra. Az idei rossz időjárási viszonyok ezt a föltevést megerősítik. Így árt Amerika még a távolból is Európának.

* **A májusi előléptetések.** Közel 10 ezer honvéd és közcs. tiszt előléptetését és kitüntetését közli a Külügy-Hadügy mai száma. Ezenkívül a kiűnt katonai hetilap a szokott gazdag tartalommal, közöttük egy Fokker interjúval jelent meg. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatala Dillói ut 21. sz.

* **Két felmentés után 6 havi börtön.** Csufán István homorogi lakost váltóhamisítás vádjával a nagyváradi törvényszék a királyi tábla felmentette. A királyi Kuria a koronaügyész fellebbezésének helyet adott, az ítéletet megsemmisítette s a vádlottat 6 havi börtönrre ítélte. Csufán ugyanis aláíratta egy 120, 115 és 110 koronás váltóra a fia, Csufán Tótyer nevét, tehát magánokirat hamisítását követett el, s azzal védekezett, hogy ezt abban a reményben tette, hogy fia elismeri magának az aláírást, s jogservitői szándéka nem volt. A Kuria megállapította, hogy volt, mert a váltóperben a sommás végzés eljött kifogásokat adott be, tehát nem lehetett abban bízni, hogy fizetési kötelezettségeinek pontosan megfelelt.

* **Fehér Eteika élővirágkereskedése** a közönség elismerő csodálkozásait váltja ki pontos, islésees kiszolgálásával, friss virágaival s a virágkötésremekével. Távirati rendelést is elfogad. Telefon.

* **A „Berlini Viktória általános biztosító részvénytársaság”** hajlandó biztosított felei kívánságára a közel jövőben vagy későbbben lejáratú biztosítások összegét egészben vagy részben hadikölcsön jegyzetere felhasználni anélkül, hogy ezidő szerint erre a célra feleltől külön fizetést igényelne. Ugyancsak létesít hadikölcsön jegyzettel egybekapcsolt új biztosításokat is olyanformán, hogy ezek teljes összege fejében az intézet hadikölcsönt jegyez, s az ajánlattevők csupán a normális biztosítási díjakat fizetik. Részletes ajánlattal szolgál az intézet vezérigazgatója. Nagyvárad, Rákóczi ut 10. II. Telefon 641.

* **Felkészítendő BOKSIS** biztosítási **Ára 1 korona 80 fillér.** Kapható kérésre **Farkas István Apolló** drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Belga anyanyul** fűzival eladó. Uri-utca 40.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás** ellen gyors és biztos hatású az a **Farkas-féle hurut szeletke.** Ára 1-20 kor. Kapható **Farkas István „Apolló”** drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejszervíz is kapható.

* **Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelőnök (Zöldfa-épület).

* **„Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki egyezési tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: **Farkas István „Apolló drogeria”** Nagyvárad. Telefon 13—02.

* **Eladó** Bethlen és Kaszárnya utca sarkán egy halmérettel ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

* **Kiadók** az Erzsébetligeten lévő új földszintes házban két szobás lakások mellett helyiségekkel augusztus 1-re. Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó házmesternél, vagy Incze iródban Bémer-tér 3.

* **Elsőrendű hántott vargafa erdei métere husz korona** a Szent-éleki erdőben (Püspökfürdő felett) átvéve. Fualványok Mertz János borkereskedésében, vagy a megbízotnál az erdőben

* **Kiadó** Rimanóczy-utca 11. sz. házban bejárattal az Ezredévi emlék-tér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal. Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleky-utca.

x Megbízható kifutó-leányt keres a Szent-László-nyomda részvénytársaság.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kalmefestő, vegytisztító és gőzmosógépyárban Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—89.

* **Gyöngyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltüntet a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: **Farkas István „Apolló”** drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

* **Több darab föld** a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Bémer-tér.

Legújabb táviratok.

Tisza István a királynál.
Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Gróf Tisza István miniszterelnök ma kihallgatáson jelent meg a királynál. Kihallgatása után tanácskozott gróf Czernin külügyminiszterrel és az osztrák miniszterelnökkel.

Óriási tűzvész Gyöngyösön.
Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Egerből táviratozzák: Gyöngyösön ma kisebb tűz ütött ki egyik házban, amely azonban a nagy szélviharban valóságos katasztrófális jellegűt öltött. Nehány óra múlva egész utcasorok lángokban állottak, leégett a nagytemplom, az iskola és több más középület. Este 6 órakor a táviró és telefon összeköttetés megszakadt, azóta nincs hír a leégett városból.

Az angolok megszállották Archangelsket.
Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervári utasok híriul hozzák, hogy az angolok megszállották Archangels vonalát és a kikötőt és előkészületeket tettek az Archangelsk—Pétervár közötti vasutvonal megszállására is.

Az olaszok mostani offenzívájukban 100 ezer embert veszítettek.
Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: Svájci katonai szakértők szerint a tizedik Isonzó offenzívában az olaszok eddig legalább 100 ezer embert veszítettek.

A svéd-orszag határt elzárták.

Budapest, május 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A svéd-orszag határt elzárták, csak a futárokat engedik át.

IRODALOM

A Szigligeti Társaság szezonzáró ünnepe.

Pünkösd második napján, délelőtt 11 órakor, a városháza dísztermében nevezetes ünnepsége lesz a Szigligeti Társaságnak: akkor tartja záróünnepségét első szezonjának, amely újjalakítása óta leszajlott. Az új Szigligeti Társaság jóleső és jogos elégedettséggel nézhet vissza erre a rövid szezonra, amelyben friss lendülettel látott hozzá kulturális munkájához s amely művelti közönségünk legmegalapozottabb érdeklődésével találkozott. Nyáron a Társaság a vármegyére terjeszti ki tevékenységét, ősszel pedig nagyobb tervvel készül megvalósítani. A Pünkösd hétfőjén tartandó felolvasó ülés műsora a következő:

1. Megnyitó. Elmondja Sas Ede a Szigligeti-Társaság elnöke.
2. Imeriek Császár és egyéb kökémények. Irtó és előadja Dutka Ákos, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.
3. Dalok. Énekli Kovács Mária, a Szigligeti színház művésznője.
4. A Fehér Város. Irtó Sas Ede. Előadja Bihari Ákos, a Szigligeti-Társaság rendes tagja.
5. Kökémények. Irtó Nadányi Zoltán, a Szigligeti Társaság rendes tagja. Előadja Kassics Eszter, a Szigligeti színház művésznője.

A magas irodalmi színvonalon álló műsorra jegyek kaphatók a Hegedűs Hírlap-irodában, még pedig ülőhely 2, belépti jegy 1 koronáért.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Mozikirály.
Szerda: Mozikirály.
Csütörtök: Kömives Kelemen.
Péntek: Kömives Kelemen.
Szombat délután: Kék róka.
Szombat este: Leányvásár (Vajdaszky Vilma felléptével).

A mozikirály a címszerepben Tompa Bélával most egymásután két estén: kedden és szerdán kerül színre. Az érdekes reprint meleg érdeklődéssel fogadja a közönségnek különösen az a része, amely még élénken emlékszik azokra a malatságos jelenetekre, amelyekben a pompás sene mellett a Mozikirály bővelkedik.

Kömives Kelemen. Csütörtökön, amikor a színházulat Vajda László Kömives Kelemenjét mutatja be, a drámai együttes egyik legszebb sikerét fogja aratni. Vajda László drámája a Nemzeti Színházban került először színre és a közönség nemcsak a legnagyobb rokonszenvvel fogadta a drámát,

hanem elismerte, hogy mesés szöveg, színészesség drámai erő és irodalmi becsületiek ezek a kvalitások, amelyek a Kömives Kelemen elsőrangú színpadirodalmi termékévé avatják.

APOLLÓ mozgó- színház	Kedd Csökos éjszakák Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
-----------------------------	--

VIGADÓ mozgó- színház	Kedd A kitagadott dráma 3 felv. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
-----------------------------	--

URANIA mozgó- színház	Kedd Aggregények házassága vigjáték 3 fev. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
-----------------------------	---

NYILTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1:—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3:—
Teáskészlet aranyozással	10:—
Kávékészlet aranyozással	10:—
Feketékészlet aranyozással	10:—
Mosdókészlet felszerelve	12:—
Rhédlőkészlet aranyozással	40:—
Vizeskészlet színes aranyozással	4:—
Boroskészlet színes aranyozással	4:—
Söröskészlet színes aranyozással	4:—
Tészta készlet finom majolika	5:—
Befőtteskészlet 6 személyre	4:—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felolvasó szervező: Dr. PAPP KÁROLY

A fürdővonatok közlekedése a Püspökfürdőbe.

Nagyváradról—Püspökfürdőbe:	
indul d. e. 9:50,	érkezik d. e. 10:21.
" d. u. 2:19,	" d. u. 2:51.
" d. u. 4:49,	" d. u. 5:11.
" este 8:10,*	" este 8:49.*

Püspökfürdőből—Nagyváradra:	
indul d. e. 10:59,	érkezik d. e. 11:31.
" d. u. 3:29,	" d. u. 3:57.
" este 8:00,	" este 8:43.
" este 7:00*	" este 7:43.*
" este 9:29,*	" este 9:57.*

A *-gal jelölt vonatok csak vasárnap és ünnepnap közlekednek.

Használt iskolai könyveket

közép- és polgári iskolák-
ból magas áron veszek

Benkő Artur könyvkereskedése.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után el-
tűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 ko-
rona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerertárban

Zöldfa-utca.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb részén

emeletesház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Vizvezeték és mű-
bádigos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
 Nagyvárad mellett

Fürdőzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen. 500 belső fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszobák nyári üzoda 26°C folyton befolyó forrásvízrel, napfürdő, napfürdő, homokbura. Fő díjszámtervét küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Vizvezeték-utcán szép kilátással
 egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Hasábos és vágott
TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL
 szerezheti be
 Nagypiac-tér, Kugler és Andrénnyéi palota. Telefon 10—13. szám.
 Megrendelések pontosan kimérve, kívánatra házhoz szállítatunk.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádógos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtnak.

LISZKA LIDIA
 elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda
 Nagy Sándor-u. 1. telephelyben.

Fűzőket a legelső díjat szerint 2 óra alatt elkészítünk, késszerűen egyenes terítők, malintartók és hűtőkövekben nagy választék. Fűzőket választás vágott vándorok is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárd és szilárd művészetünk egyedül szállítja.
 .. Telefon: 11-53. ..

* **Kiadó** Rimánóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellékhelyiségekkel. Álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi aranyért 1-161. Érték ezni lehet a Nagyvárad-i Takarékpénztárban, Teleki-utca.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet
 könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
 Telephon 92. sz.

Szálló, hidegtől
 kifujt

vörös arcra és kézre
 továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esti használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

Alabástrom
pipere szappan.

Legtisztább, legfinomabb növényi zsirokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanolinnal van tulzsírosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcot üdévé, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
 gyógyszertárban.

Nagyvárad, Szent László-tér.
 (Városháza mellett.)